

Kulturdepartementet
Pb. 8030 Dep
0030 OSLO

21.08.2014

Høringsuttalelse – NRK-plakaten

Vi lever i en tid hvor de nordiske landene blir stadig mer integrert, og vi flytter mer for å jobbe, studere, eller bo i et naboland. 100.000 svensker bor eller jobber i Norge. I alle Sveriges 290 kommuner er det personer som pendler til Norge. Om lag 700 bedrifter har fusjonert nordisk de siste årene, og utviklingen av Norden som et felles økonomisk marked vil få stadig større betydning. Denne virkelighet må vi ta inn over oss.

NRK gjør en viktig jobb med utveksling av nordiske tv-programmer. Aldri før har det vært sendt så mange programmer fra nabolandene som i dag, en utvikling Foreningen Norden ser på med glede. NRK spiller en sentral rolle i den nordiske integrasjonsprosessen.

Det er bred politisk enighet om nordisk samarbeid. Regjeringen skriver i sin plattform at *"det nordiske samarbeidet er av særlig stor viktighet"*, og at den vil *"styrke det nordiske språksamarbeidet."* NRK er et av de aller viktigste verktøyene for å oppnå dette.

Foreningen Norden mener derfor:

1. at NRKs mandat på det nordiske området bør styrkes ytterligere, -utover det som står i dagens NRK-plakat §15 g: "NRK skal formidle innhold fra Norden og bidra til kunnskap om nordiske samfunnsforhold, kultur og språk".

Mange medier i Norden har fortsatt i stor grad et nasjonalt perspektiv. Foreningen Norden mener at vi ikke må bygge opp nye mentale grenser mellom de nordiske landene, men snarere bygge ned de eksisterende.

2. at NRK gjennom Nordvisjonen bør bidra til å skape en nordisk offentlighet. I dag har vi ikke en nordisk offentlighet hvor vi kan føre en felles samtale, bortsett fra i TV-programmet Skavlan. Nordvisjonen bør ha en tydelig forpliktelse i sitt mandat til å skape en nordisk offentlighet.

3. at NRKs mandat styrkes når det gjelder nordisk språkforståelse generelt og skandinavisk spesielt. Undersøkelser viser at språkforståelsen blant unge i Norden svekkes (Delsing, 2005). Samtidig viser studier (Hogsnes Søgård 2008) at kontakt med nabospråkene, og positive holdninger til nabospråk, spiller en viktig rolle i utvikling av skandinavisk språkforståelse. I dag foregår en del teksting og dubbing etter politiske grenser, og ikke langs forståelsesgrenser.

3.1 at NRK ikke skal dubbe dansk- eller svensktalende programmer.

Dubbing av skandinavisk fratrar den enkelte muligheten til å høre og lære nabospråk. Spesielt viktig er det at barn og unge får muligheten til å høre ulike skandinaviske dialekter, dette gjelder særlig de aller yngste barna. Dette styrker språktrening og språkforståelse.

3.2 at NRK ikke skal benytte asymmetrisk teksting. I en samtale bør enten alle eller ingen tekstes. Asymmetrisk teksting bygger opp unødvendige grenser, og fremmedgjør dansk og svensk fra norsk.

3.3 at NRK skal intervju skandinavisktalende personer på skandinavisk. (Samme norm som bl.a. Danmarks Radio bruker). Ved å bruke ulike varianter av skandinavisk, styrker man den nordiske samfølelsen, og bygger ned språklige barrierer mellom skandinaviske dialekter.

Det nordiske språk- og kulturfellesskapet er grunnleggende for nordisk samarbeid, og den nordiske integrasjonsprosessen som nå skjer.

Det offisielle nordiske samarbeidet, det fellesnordiske studie- og arbeidsmarked, samt et integrert næringsliv og folkelig samarbeid, bygger på den nordiske språk- og kulturforståelsen. I en globalisert verden blir dette stadig viktigere, og NRK får en stadig viktigere oppgave.

Med vennlig hilsen

Olemic Thommessen
styreleder

Espen Stedje
generalsekretær